

MINISTARSTVO POMORSTVA, PROMETA I INFRASTRUKTURE

2296

Na temelju članka 55. stavka 12., članka 63. stavka 6. i članka 64. stavka 6. Zakona o sigurnosti i interoperabilnosti željezničkog sustava (»Narodne novine«, br. 82/13., 18/15. i 110/15.), ministar pomorstva, prometa i infrastrukture donosi

PRAVILNIK O ŽELJEZNIČKIM VOZILIMA

I. OPĆE ODREDBE

Članak 1.

(1) Ovim Pravilnikom propisuju se tehnički uvjeti kojima moraju udovoljavati željeznička vozila (u daljnjem tekstu: vozila), postupak dodjele oznake posjednika vozila te uvjeti i način održavanja vozila.

(2) Ovaj Pravilnik primjenjuje se na podsustav vozila i prometno-upravljački i signalno-sigurnosni podsustav ugrađen na vozilu kako je propisano u Prilogu 1. Zakona o sigurnosti i interoperabilnosti željezničkog sustava (»Narodne novine«, br. 82/13., 18/15. i 110/15., u daljnjem tekstu: Zakon).

(3) Vozilo namijenjeno za prijevoz opasnih tvari, osim uvjeta propisanih ovim Pravilnikom, mora udovoljavati i Propisu o međunarodnom prijevozu opasnih tvari željeznicom (RID) – Dodatak C Konvenciji o međunarodnom željezničkom prijevozu (COTIF).

(4) Zahtjev za dodjelu i opoziv oznake posjednika vozila (engl. *Vehicle Keeper Marking* – VKM) podnosi se Agenciji za sigurnost željezničkog prometa (u daljnjem tekstu: Agencija), u skladu s Odlukom Komisije broj 2007/756/EZ od 9. studenoga 2007. o donošenju zajedničke specifikacije nacionalnog registra vozila u skladu s člankom 14. stavcima 4. i 5. direktiva 96/48/EZ i 2001/16/EZ (SL L 305, 23.11.2007.) sa svim naknadnim izmjenama.

(5) Upravitelj infrastrukture utvrđuje operativne tehničke uvjete za provjeru kompatibilnosti vozila s prometno-upravljačkim i signalno-sigurnosnim željezničkim infrastrukturnim podsustavom a istu provodi u suradnji s imenovanim tijelom, za slučajeve i u opsegu koje u dogovoru s upraviteljem infrastrukture utvrdi Agencija. O provedbi provjere upravitelj infrastrukture ispostavlja izvješće imenovanom tijelu.

(6) Serijsko vozilo odobrava se temeljem provjere njegove sukladnosti s odobrenim tipom, provedene sukladno postupcima iz članka 61. stavka 8. Zakona, osim u slučaju izdavanja prvog odobrenja za puštanje u uporabu novoproduzvenog vozila u kojem se navedena provjera ne obavlja. Kod izdavanja prvog odobrenja za puštanje u uporabu novoproduzvenog serijskog vozila koje odstupa od odobrenog tipa, značaj odstupanja ocjenjuje Agencija te po potrebi upućuje podnositelja zahtjeva na provjeru sukladnosti istih odstupanja s osnovnim zahtjevima.

(7) Popis obaveznih normi i UIC objava iz ovoga Pravilnika naveden je u Prilogu 1. ovoga Pravilnika.

(8) Popis tehničkih specifikacija za interoperabilnost (u daljnjem tekstu: TSI), važeće na dan stupanja na snagu ovoga Pravilnika, naveden je u Prilogu 2. ovoga Pravilnika.

Članak 2.

(1) Pojmovi uporabljeni u ovom Pravilniku imaju sljedeće značenje:

1. »*Brzinomjerni uređaj*« je sigurnosni uređaj na vučnom vozilu koji služi za pokazivanje brzine,
2. »*Elektromagnetska kočnica*« je dopunska kočnica kojom se ostvaruje kočna sila djelovanjem magnetskog polja magneta sa vozila na tračnicu,
3. »*Elektropneumatska kočnica*« je automatska zračna kočnica kod koje se procesom kočenja i otkočivanja upravlja električnim putem,
4. »*Glavni zračni vod*« je vod s čelnim slavinama i spojnicama koji povezuje sva vozila u sastavu vlaka i dovodi zrak u kočne uređaje,
5. »*Kinematički profil vozila*« je trenutačan položaj poprečnog presjeka vozila koje se kreće kolosijekom,
6. »*Kočni cilindar*« je izvršni uređaj u sustavu kočenja u kojem se ostvaruje sila proporcionalna tlaku zraka upuštenog u cilindru, a koja se prenosi preko kočnog polužja na kočne umetke,
7. »*Kočnica*« je podsustav vozila ili vlaka koji služi za održavanje brzine ili zaustavljanje vozila ili vlaka, a kojim se upravlja izravno ili neizravno,
8. »*Kočnička spojnica*« je naprava za povezivanje glavnog zračnog voda između vozila u sastavu vlaka, a sastoji se od gumenog crijeva i spojne glave s gumenom brtvom,
9. »*Kočnik*« je uređaj na upravljačkom mjestu vučnog vozila i drugog vozila s upravljačnicom kojim se upravlja direktnim kočenjem dotičnog vozila ili indirektnim kočenjem svih vozila priključenih na glavni zračni vod,
10. »*Kontroler*« je uređaj u upravljačnici, kojim se upravlja pogonom vučnog vozila radi postizanja i održavanja brzine,
11. »*Lokomotiva*« je vozilo namijenjeno za vuču vlakova, manevriranje i samostalnu vožnju,
12. »*Mjenjač kočne sile*« je mehanički ili automatski uređaj kojim se vrši izbor sile kočnice,
13. »*Mjenjač vrste kočnice*« je uređaj kojim se određuje način djelovanja kočnice,
14. »*Motorni vlak*« je vozilo s vlastitim pogonom namijenjeno za prijevoz putnika,
15. »*Napojni zračni vod*« je zračni vod koji povezuje glavni spremnik vučnog vozila i zračne uređaje koji nisu u sustavu automatske zračne kočnice,
16. »*Odbojni uređaj*« je uređaj kojim se ublažavaju i prigušuju međusobni udarci spojenih vozila i prenosi sila pri kočenju i potiskivanju,
17. »*Oduzimač struje (pantograf)*« je uređaj na električnom vučnom vozilu koji služi za oduzimanje električne struje iz kontaktne mreže,
18. »*Okretno postolje*« je statičko-dinamički napregnuta konstrukcija koja prenosi vučnu silu, kočnu silu i težinu od sanduka na tračnice a sastoji se od okvira, osovinskih sklopova, elemenata ovjesa i dijelova za prihvrat drugih sustava,
19. »*Osovinski sklop*« je dio vozila koji omogućava kretanje vozila po tračnicama a sastoji se od osovine, para kotača, osovinskih ležajeva s kućištima, elemenata kočnog sustava (kočni diskovi) te elemenata pogonskog mehanizma (zupčanici itd.),
20. »*Ovjes vozila*« je kruto-elastična veza između sanduka vozila i osovinskog sklopa, koja može biti ostvarena pojedinačnim osovinama ili okretnim postoljima,
21. »*Plug*« je dio na čelu vozila s upravljačnicom kojim se uklanja snijeg i predmeti s kolosijeka,

22. »*Prekretna masa*« je granična veličina ukupne mase vagona za položaj »prazno / tovareno« mjenjača kočne sile,

23. »*Parkirna kočnica*« je kočnica koja se koristi za sprječavanje pomicanja vozila u posebnim uvjetima koji se odnose na mjesto, vjetar, nagib pruge, stanje natovarenosti vozila, sve do trenutka njenog namjernog otpuštanja,

24. »*Putnički vagon*« je vagon za prijevoz putnika (vagon sa sjedalima, vagon s ležajevima, vagon restoran, vagon za spavanje, vagon sa sjedalima i odjeljcima za restoran i bar), prtljažni vagon, poštanski vagon i vagon za prijevoz osobnih automobila,

25. »*Rasporednik*« je kočni uređaj vozila s neizravnom zračnom kočnicom koji ovisno o tlaku zraka u glavnom zračnom vodu upušta ili ispušta zrak iz kočnih cilindara,

26. »*Sanduk vozila*« je glavna konstrukcija koja nosi opterećenje iznad voznog postroja, a obuhvaća sve dijelove koji su pričvršćeni na ovu konstrukciju, koji doprinose, izravno ili neizravno, njenoj jačini, čvrstoći i stabilnosti,

27. »*Specijalizirana radionica*« je posebno opremljena tehnološka cjelina u kojoj se pomoću posebnih uređaja, naprava i alata obavlja održavanje pojedinih sklopova, opreme i dijelova ili se obavljaju određeni radovi na podsustavima od posebnog značaja za sigurnost željezničkog prometa.

28. »*Teretni vagon*« je zatvoreni vagon, otvoreni vagon, plato vagon, vagon cisterna i vagon specijalnog tipa,

29. »*Upravljačnica*« je prostor u vozilu iz kojeg strojovođa upravlja vožnjom vlaka odnosno vozila,

30. »*Vagon*« je vozilo bez vlastitog pogona, a može se koristiti za javni prijevoz putnika – putnički vagon, za prijevoz stvari – teretni vagon i vagon za posebne namjene,

31. »*Vozilo za posebne namjene*« je vozilo za mjerenje, provjeru, održavanje i izgradnju pruga, pružnih postrojenja, kontaktne mreže, provjere i mjerenja karakteristika vučnih vozila, pružna dizalica i vagon pomoćnog vlaka te vagoni za druge željezničke potrebe,

32. »*Vozilo za prijevoz putnika*« je motorni vlak i vagon za prijevoz putnika.

33. »*Vučni uređaj*« je uređaj kojim se mehanički povezuju vozila i ostvaruje prijenos vučne sile prilikom vuče međusobno zakvačenih vozila,

34. »*Vučno vozilo*« je vozilo s vlastitim pogonom – lokomotiva, motorni vlak, vozilo za posebne namjene.

(2) Ostali pojmovi koji se koriste u ovom Pravilniku imaju značenje utvrđeno kao u Zakonu.

II. TEHNIČKI UVJETI ZA VOZILA KOJA NISU SUKLADNA TSI-jima

Članak 3.

(1) Ovi tehnički uvjeti primjenjuju se kod izdavanja prvog ili dodatnog odobrenja za puštanje u uporabu vozila koja nisu sukladna TSI-jima namijenjenih za prometovanje na željezničkim prugama Republike Hrvatske.

(2) Elektromagnetska kompatibilnost električne opreme i uređaja ugrađenih na vozilo mora biti sukladna normama HRN EN 50121-3-1 i HRN EN 50121-3-2.

(3) Ispunjavanje tehničkih uvjeta kompatibilnosti vozila s elektroenergetskim infrastrukturnim podsustavom provjerava se sukladno normi HRN EN 50388.

Članak 4.

(1) Uređaji i oprema prometno-upravljačkog i signalno-sigurnosnog podsustava ugrađeni na vozilu moraju ispunjavati uvjete i biti kompatibilni s odgovarajućim pružnim uređajima koji su propisani propisom kojim se uređuju tehnički uvjeti za prometno-upravljački i signalno-sigurnosni željeznički infrastrukturni podsustav.

(2) Uređaji za automatsku zaštitu vlaka (autostop uređaji) ugrađeni na vozilu moraju biti kompatibilni sa pružnim sustavima zaštite i nadzora vlaka razreda B ugrađenima na željezničkoj infrastrukturi koji su utvrđeni u tehničkom dokumentu Europske agencije za željeznice »Popis CCS sustava razreda B«, ERA/TD/2011-11 (INDUSI/PZB).

(3) Uređaji za elektroničku komunikaciju ugrađeni na vozilu moraju biti kompatibilni sa sustavima za elektroničku komunikaciju ugrađenima na željezničkoj infrastrukturi.

Članak 5.

(1) Teretni vagoni sastavljeni od trajno spojenih cjelovitih jedinica (trajno povezani vagoni) ili oni sastavljeni od jedinica međusobno povezanih zajedničkim voznim postrojem (zglobni vagoni) moraju odgovarati uvjetima sukladno objavi UIC 572.

(2) Kotači vozila moraju imati propisan profil vijenca i krug kotrljanja, kako je to prikazano u poglavljima 6. i 7. norme HRN EN 13715. Karakteristike kotača vozila moraju biti sukladne normi HRN EN 13262.

(3) Kotači vozila moraju imati označenu granicu dozvoljenog trošenja kružnim utorom na vanjskoj čelnoj plohi osim kotača koji na sebi imaju kočne diskove ili kod kojih tijelo kotača jest ujedno i kočni disk. Vanjski rub kružnog utora određuje zadnju mjeru korištenja kotača.

(4) Izvedba sanduka vozila mora biti takva da može podnijeti sva dopuštena opterećenja u svim uvjetima vožnje sukladno normi HRN EN 12663.

(5) Otpornost sanduka vozila na sudare mora biti sukladna normi HRN EN 15227.

(6) Na vozila se mogu ugrađivati samo okretna postolja koja su konstruirana, proizvedena, tipski i serijski ispitana sukladno normi HRN EN 13749.

(7) Na teretni vagon mogu se ugrađivati tipovi okretnih postolja sukladno WAG TSI.

(8) Kod vagona bez okretnih postolja razmak između krajnjih osovina mora biti u skladu s WAG TSI.

(9) Osnovne karakteristike osovinskih sklopova vozila moraju biti sukladne normi HRN EN 13260.

(10) Vozilo mora biti opremljeno kotrljajućim osovinskim ležajevima.

(11) Osovine osovinskog sklopa za vozila moraju biti sukladne normi HRN EN 13261.

(12) Kotači vozila moraju biti jednodijelni (monoblok kotač) i biti navučeni čvrstim razdvojitivim spojem na osovinu koji osigurava odvođenje topline i prijenos zakretnog momenta.

Članak 6.

(1) Vozilo koje je moguće slobodno uključiti u vlak, kao i vlak koji je konstrukcijski predefiniran te čini samostalnu prijevoznu jedinicu, u svrhu postojanja sučelja radi povezivanja s drugim jedinicama na svakom čelu mora imati sljedeće elemente:

a) vučni uređaj,

b) odbojni uređaj,

c) sučelje za povezivanje pneumatskog kočnog sustava s drugim jedinicama.

(2) Vozilo iz stavka 1. ovoga članka, koje je opremljeno parom odbojnika i zavojnim vučnim uređajem, pored elemenata iz stavka 1. ovoga članka, na čelu mora imati i sljedeće elemente:

a) čelnu slavinu glavnog zračnog voda,

b) držače za ovješene elemente sučelja pneumatskih sustava koji se ne koriste,

c) držač za ovješeno zavojnog kvačila vučnog uređaja koji se ne koristi.

(3) Teretni vagon, pored elemenata navedenih u stavcima 1. i 2. ovoga članka, mora imati i najmanje jednu stubu i rukohvat za manevristu na svakom boku sanduka vagona.

(4) Vozilo za prijevoz putnika i lokomotiva na čelu moraju, pored elemenata navedenih u stavcima 1. i 2. ovoga članka, imati i sljedeće elemente:

a) sučelje za povezivanje pneumatskog sustava za napajanje ostalih pneumatskih uređaja (osim kočnih) s drugim jedinicama,

b) čelnu slavinu pneumatskog sustava za napajanje ostalih pneumatskih uređaja s drugim jedinicama,

c) energetska i komunikacijska sučelja za povezivanje s drugim jedinicama.

(5) Odbojnici vozila moraju biti sukladni normi HRN EN 15551, a vučni uređaj sukladan normi HRN EN 15566.

(6) Vodoravna simetrala vučne kuke vozila mora se nalaziti na visini između 920 mm i 1045 mm iznad gornjeg ruba tračnica (u daljnjem tekstu: GRT). Nijedan dio zavojnog kvačila teretnog vagona ne smije biti u prostoru koji obuhvaća 140 mm iznad GRT.

(7) Odbojnici vozila moraju imati os u istoj vodoravnoj ravnini na visini od 940 mm do 1065 mm mjereno od GRT.

(8) Vozilo mora na čelu imati slobodan prostor za sigurni rad manevarskog osoblja (Bernski prostor) sukladno WAG TSI.

Članak 7.

Vučno vozilo i drugo vozilo s upravljačnicom moraju biti opremljeni sljedećim uređajima:

a) sirena – sukladno normi HRN EN 15153-2,

b) brzinomjerni uređaj na svakom upravljačkom mjestu s točnošću pokazivanja $\pm 2\%$,

c) registrirajući uređaj, s obveznim zapisom brzine i prijednog puta, čija točnost registriranja brzine u odnosu na brzinu prikazanu na brzinomjeru ne smije iznositi više od $\pm 3\%$, neovisno od promjera kotača,

d) kontroler na svakom upravljačkom mjestu,

e) kočnik neizravne kočnice na svakom upravljačkom mjestu,

f) slavina za slučaj opasnosti na svakom upravljačkom mjestu,

g) impulsni budnik koji je aktivan ako je brzina vožnje veća od 20 km/h ili je prevaljeni put dulji od 100 metara, a koji je zaštićen od nekontroliranog isključenja,

h) uređaj za elektroničku komunikaciju, osim kod motornog vozila za posebne namjene,

i) uređaj za pjeskarenje,

j) dvije ručne zaustavne papuče; lokomotive koja se koristi za vuču vlaka i motorni vlakovi moraju imati 4 (četiri) ručne zaustavne papuče za tračnice tipa UIC 60,

k) plug na vučnom vozilu namijenjenom za vožnju brzinom većom od 100 km/h,

l) pomoćno kvačilo za vučna vozila bez zavojnog kvačila,

m) uređaj za automatsku zaštitu vlaka (autostop uređaj),

n) uređaj za vođenje vlaka i kabinsku signalizaciju ako je vozilo namijenjeno za vožnju brzinom većom od 160 km/h, kompatibilan s uređajem na pruzi.